

Αριθμός 556/2005
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
Α' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Δημήτριο Σουλτανιά, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Ελευθέριο Τσακόπουλο, Κωνσταντίνο Βαρδαβάκη, Ιωάννη Βερέτσο και Χρήστο Γεωργαντόπουλο, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του την 15η Νοεμβρίου 2004 με την παρουσία και της Γραμματέως Ευθυμίας Μαντζάνα, για να δικάσει μεταξύ:

Των αναιρεσειουσών-αναιρεσιβλήτων: 1) Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία, ".....", η οποία εδρεύει εις της Δανίας όπως εκπροσωπείται νόμιμα και 2) Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία ".....", η οποία εδρεύει εις της Δανίας όπως εκπροσωπείται. Εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Θεόδωρο Γούσιο, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 Κ. Πολ. Δ.

Της αναιρεσιβλήτου-αναιρεσείουσας: Εταιρείας με την επωνυμία ".....", η οποία εδρεύει στον Καναδά-Montreal όπως εκπροσωπείται νόμιμα. Εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Κυριάκο Δοντά.

Η ένδικη διαφορά έχει εισαχθεί με την από 4 Σεπτεμβρίου 1995 αγωγή των ήδη αναιρεσειουσών-αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 8927/1996 μη οριστική, 7376/1999 οριστική του ίδιου δικαστηρίου και 2049/2002 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας αποφάσεως ζητούν οι αναιρεσείουσες-αναιρεσιβλήτες με την από 25 Ιανουαρίου 2003 αίτησή τους καθώς και η αναιρεσιβλήτη-αναιρεσείουσα με την από 5 Αυγούστου 2003 αίτηση της.

Κατά τη συζήτηση των αιτήσεων αυτών, που εκφωνήθηκαν από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Χρήστος Γεωργαντόπουλος ανέγνωσε την από 8 Νοεμβρίου 2004 κοινή έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε τη συνεκδίκαση των αιτήσεων αναίρεσεως και την απόρριψη αυτών. Ο πληρεξούσιος της αναιρεσιβλήτου-αναιρεσείουσας ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεώς του αναίρεσεως, την απόρριψη της αιτήσεως των αντιδίκων και την καταδίκη αυτών στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Οι υπό κρίση α) από 25.1.2003 αίτηση αναίρεσης των ανώνυμων εταιρειών με τις επωνυμίες 1) "....." και 2) "....." και β) από 5.8.2003 αίτηση αναίρεσης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ".....", οι οποίες στρέφονται κατά της ίδιας 2049/2002 απόφασης του Εφετείου Αθηνών, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 246 του ΚΠολΔ, να ενωθούν και να συνεκδικαστούν, διότι έτσι διευκολύνεται και επιταχύνεται η δίκη και επέρχεται μείωση των εξόδων.

Από τις διατάξεις των άρθρων 118 αρ. 4, 566 παρ. 1 και 577 παρ. 3 του ΚΠολΔ προκύπτει, ότι αν η αγωγή κρίθηκε κατ' ουσία βάσιμη ή αβάσιμη, για να είναι ορισμένος και άρα παραδεκτός ο λόγος αναίρεσης με τον οποίο αποδίδεται στο δικαστήριο της ουσίας ευθεία παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου (άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ), πρέπει να καθορίζονται η συγκεκριμένη διάταξη του ουσιαστικού δικαίου που παραβιάστηκε και το κατά την εκδοχή του αναιρεσειόντος ερμηνευτικό ή υπαγωγικό σφάλμα, επιπλέον δε να αναφέρονται με πληρότητα και σαφήνεια τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε το δικαστήριο και ενόψει των οποίων εξέφερε την κρίση του για τη βασιμότητα ή μη της αγωγής. Τούτο δε, διότι μέσω των πραγματικών αυτών παραδοχών

πραγματούνεται εκάστοτε η συγκεκριμένη ερμηνεία και εφαρμογή του κανόνα του ουσιαστικού δικαίου και μόνο, ενόψει αυτών, μπορεί να ελεγχθεί αν η νομική πλημμέλεια που αποδίδεται στην απόφαση, οδήγησε σε εσφαλμένο διατακτικό, από το οποίο και εξαρτάται τελικά η ευδοκίμηση της αναίρεσης (άρθρο 578 ΚΠολΔ). Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 19 του ίδιου Κώδικα προκύπτει, ότι λογικώς η έλλειψη νόμιμης βάσης της απόφασης σημαίνει την αδυναμία αναίρετικού ελέγχου της ακολουθίας της δικανικής κρίσης ως προς την εφαρμογή διάταξης ουσιαστικού νόμου, ιδίως λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας των αιτιολογιών για ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Συνεπώς, για να είναι ορισμένος ο λόγος αναίρεσης με τον οποίο προβάλλεται ότι η απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες, πρέπει, σύμφωνα και με τις διατάξεις των πιο πάνω άρθρων 118 αρ. 4, 566 παρ. 1 και 577 παρ. 3 του ΚΠολΔ, για την εκτίμηση της νομιμότητας του λόγου να αναφέρονται σ' αυτόν όλες οι σχετικές παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας και περαιτέρω να καθορίζεται σε τι συνίσταται η ανεπάρκεια των αιτιολογιών, ποιο δηλαδή στοιχείο αναγκαίο για την επάρκειά τους λείπει, και σε τι συνίσταται η αντίφαση και από ποια αντιτιθέμενα μέρη τους προκύπτει και επιπλέον να αναφέρονται οι ως αντιφατικές φερόμενες παραδοχές του Εφετείου. Τέλος, η αοριστία του λόγου αναίρεσης δεν μπορεί να θεραπευθεί με παραπομπή σε άλλο διαδικαστικό έγγραφο (Ολ.ΑΠ 32/1996, 27/1998). Στην προκείμενη περίπτωση, με τους πρώτο, πέμπτο και έκτο (τελευταίο) λόγους της από 25.1.2003 αίτησης αναίρεσης των εναγουσών εταιρειών "....." και "....." προβάλλονται οι από το άρθρο 559 αρ. 1 παρ. α' και β' του ΚΠολΔ αιτιάσεις ότι το Εφετείο, το οποίο κατά παραδοχή της έφεσης της τρίτης εναγομένης εταιρείας (στη θέση της οποίας, ως καθολικής διαδόχου της, υπεισήλθε η ήδη αναιρεσίβλητη εταιρεία "....."), απέρριψε κατ' ουσία την από 4.9.1995 αγωγή των αναιρεσειουσών (από τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας, περί σήματος και περί αθεμίτου ανταγωνισμού), αντίστοιχα: α) Παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 2121/1993 που καθορίζουν την έννοια του πνευματικού δημιουργήματος και της προστασίας αυτού και παρέβη τα διδάγματα της κοινής πείρας που αφορούν την ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων και την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σ' αυτές, με βάση τις αναφερόμενες στον πρώτο λόγο αναίρεσης περικοπές της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης. β) Εσφαλμένα ερμήνευσε και εφήρμοσε τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2239/1994, το οποίο καθορίζει την έννοια του σήματος και τη διακριτική ικανότητα αυτού, και του άρθρου 26 του ίδιου νόμου, το οποίο καθορίζει την έννοια της προσβολής, παραποίησης ή απομίμησης του σήματος, με βάση τις αναφερόμενες στον πέμπτο λόγο αναίρεσης περικοπές της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης. γ) Σε άλλη (επάλληλη) σκέψη σχετικά με την περί προσβολής σήματος βάση της αγωγής των αναιρεσειουσών και σε επίρρωση της κρίσης του περί του κατ' ουσία αβασίμου της εν λόγω βάσης της αγωγής τους, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφήρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 8 και 32 παρ. 2 του Ν. 2239/1994 περί σημάτων, με βάση τις αναφερόμενες στον έκτο λόγο αναίρεσης περικοπές της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης. Περαιτέρω, με τους δεύτερο, τρίτο και τέταρτο λόγους της ίδιας (από 25.1.2003) αίτησης αναίρεσης των εναγουσών εταιρειών αποδίδονται οι από το άρθρο 559 αρ. 19 του ΚΠολΔ πλημμέλειες, ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, αντίστοιχα: α) Στερείται αιτιολογίας, αλλιώς επαρκούς αιτιολογίας λόγω έλλειψης περιγραφής "των ένδικων εννέα πλαστικών στοιχείων (επίμαχων προϊόντων) της αναιρεσίβλητης", δηλαδή περιστατικών αναγκαιών για την κρίση της ότι δεν συντρέχει περίπτωση ομοιότητας των "εκατέρωθεν πλαστικών στοιχείων" των διάδικων μερών και κατ' ακολουθία εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του Ν. 2121/1993. β) Με βάση τις διαλαμβανόμενες στον τρίτο λόγο αναίρεσης περικοπές της αιτιολογίας της, εμπεριέχει αντιφατικές αιτιολογίες και σε κάθε περίπτωση δεν αιτιολογεί ή δεν αιτιολογεί επαρκώς την κρίση της περί διαφοράς στην εμφάνιση των "εκατέρωθεν πλαστικών στοιχείων" των διάδικων μερών και γ) Με την αποσπασματικά αναφερόμενη στον τέταρτο λόγο κρίση της εμπεριέχει αόριστη αιτιολογία, διότι δεν αναφέρεται (στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) ποια είναι ακριβώς τα σημεία της ουσιώδους διαφοροποίησης της εμφάνισης των "εκατέρωθεν πλαστικών στοιχείων" των διάδικων μερών. Εξάλλου, με τους δεύτερο και τέταρτο (τελευταίο) λόγους της από 5.8.2003 αίτησης αναίρεσης της αναιρεσειούσας "....." (καθολικής διαδόχου της τρίτης εναγομένης εταιρείας) προβάλλονται, αντίστοιχα, οι από το άρθρο 559 αρ. 1 και αρ. 19 του ΚΠολΔ αιτιάσεις:

α) Ότι το Εφετείο, για τις αναφερόμενες στο δεύτερο λόγο αναίρεσης αιτίες, κατά παραβίαση της ουσιαστικού δικαίου διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας, έκρινε ότι τα προϊόντα των αναιρεσιβλήτων (.....) συνιστούν πνευματικά έργα κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2121/1993 και β) Ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, για τις αιτίες που αναφέρονται στον τέταρτο λόγο αναίρεσης, με ανεπαρκείς και αντιφατικές αιτιολογίες έκρινε, ότι τα ως άνω προϊόντα των αναιρεσιβλήτων (.....) συνιστούν πνευματικά έργα, κατά την έννοια του πιο πάνω άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2121/1993. Στα πιο πάνω δύο αναιρετήρια εκτίθενται: 1) η διαδικαστική πορεία της παραπάνω από 4.9.1995 αγωγής μέχρι και την έκδοση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, 2) κατά τρόπο επιλεκτικό και αποσπασματικό οι παραδοχές (πόρισμα) του Εφετείου, 3) οι ισχυρισμοί των αναιρεσιουσών που στηρίζουν, κατά τις απόψεις τους, τις προαναφερόμενες πλημμέλειες που αποδίδονται στην προσβαλλόμενη απόφαση με καθένα από τα αναιρετήρια αυτά και 4) το καταληκτικό πόρισμα του Εφετείου. Περαιτέρω, όμως, δεν αναφέρονται στα αναιρετήρια αυτά, με πληρότητα και σαφήνεια, όλες οι κρίσιμες παραδοχές του Εφετείου, δηλαδή όλα τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε το εν λόγω Δικαστήριο και ενόψει των οποίων εξέφερε την κρίση του, αντίστοιχα, α) ότι η πιο πάνω αγωγή είναι κατ' ουσία αβάσιμη και β) ότι τα προϊόντα των εναγουσών εταιρειών (.....) συνιστούν πνευματικά έργα, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2121/1993. Συνεπώς, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στην αρχή της παρούσας σκέψης, οι πιο πάνω λόγοι των αιτήσεων αναίρεσης είναι αόριστοι και ως εκ τούτου απαράδεκτοι.

Ο λόγος του άρθρου 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ θεμελιώνεται και όταν η παράβαση αφορά κανόνα ουσιαστικού αλλοδαπού δικαίου. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 337 του ΚΠολΔ, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη το δίκαιο που ισχύει σε αλλοδαπή πολιτεία και, αν δεν το γνωρίζει, μπορεί να διατάξει απόδειξη ή να χρησιμοποιήσει όποιο μέσο κρίνει κατάλληλο, χωρίς να περιορίζεται στις αποδείξεις που προσάγουν οι διάδικοι. Άμεσο αποτέλεσμα του οριζόμενου στη διάταξη αυτή ότι το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως το αλλοδαπό δίκαιο, είναι ότι τούτο μπορεί να προταθεί σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας και της κατ' έφεση δίκης, όπως ακριβώς και το ημεδαπό δίκαιο. Στον Άρειο Πάγο, όμως, το αλλοδαπό δίκαιο δεν μπορεί να προταθεί για πρώτη φορά, πλην εάν προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι η επίδικη έννομη σχέση ρυθμίζεται από το αλλοδαπό δίκαιο. Στην προκείμενη περίπτωση, με τον από το άρθρο 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ πρώτο λόγο της από 5.8.2003 αίτησης αναίρεσης της εταιρείας "....." αποδίδεται η πλημμέλεια ότι το Εφετείο, κατά παραβίαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου, εφήρμοσε το Ελληνικό δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ εφαρμοστέο είναι το δίκαιο της Δανίας για την πνευματική ιδιοκτησία, ως χώρας προέλευσης (πρώτης δημοσίευσης) του έργου, αφού τα προϊόντα των αναιρεσιβλήτων (.....) κυκλοφόρησαν (δημοσιεύθηκαν) για πρώτη φορά στη Δανία. Ο λόγος αυτός αναίρεσης, ενόψει των αναφερόμενων στην αρχή της παρούσας σκέψης, είναι προεχόντως αόριστος και ως εκ τούτου απαράδεκτος, καθόσον δεν αναφέρεται στο αναιρετήριο ότι ο σχετικός ισχυρισμός προτάθηκε στο Εφετείο ούτε και ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει πως η επίδικη έννομη σχέση ρυθμίζεται από το ουσιαστικό δίκαιο της Δανίας.

Ως "πράγματα", κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αρ. 8 του ΚΠολΔ, θεωρούνται οι ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη, δηλαδή οι ισχυρισμοί που θεμελιώνουν την αγωγή, ένσταση ή αντένσταση και όχι οι ισχυρισμοί που αποτελούν αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής (Ολ.ΑΠ 469/1984, ΑΠ 1150/1988). Στην κρινόμενη περίπτωση, με τον από το άρθρο 559 αρ. 8 του ΚΠολΔ τρίτο λόγο της από 5.8.2003 αίτησης αναίρεσης της εταιρείας "....." αποδίδεται η πλημμέλεια ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό που αυτή προέβαλε με τις προτάσεις της που υπέβαλε σ' αυτό, ότι τα χαρακτηριστικά των πλαστικών στοιχείων (.....) των αναιρεσιβλήτων επιβάλλονται από τους ίδιους τους κανόνες σταθερότητας των κατασκευών, γεγονός που σαφώς σημαίνει ότι τα εν λόγω στοιχεία δεν παρουσιάζουν κανενός είδους πρωτοτυπία. Ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι απαράδεκτος, προεχόντως διότι ο διαλαμβανόμενος στο λόγο τούτον ως άνω ισχυρισμός αποτελεί αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής των

αναιρεσιβλήτων και ως εκ τούτου δεν θεωρείται "πράγμα", κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αρ. 8 του ΚΠολΔ.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθούν οι κρινόμενες αιτήσεις αναίρεσης και να καταδικαστούν να πληρώσουν α) οι αναιρεσείουσες εταιρείες της από 25.1.2003 αίτησης αναίρεσης, τα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης εταιρείας, κατά το σχετικό αίτημα αυτής και β) η αναιρεσείουσα εταιρεία της από 5.8.2003 αίτησης αναίρεσης, τα δικαστικά έξοδα των αναιρεσίβλητων εταιρειών, κατά το σχετικό νόμιμο αίτημα αυτών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει α) την από 25.1.2003 αίτηση των ανώνυμων εταιρειών με τις επωνυμίες 1) "....." και 2) "....." και β) την από 5.8.2003 αίτηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ".....", για αναίρεση της 2049/2002 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

Απορρίπτει την από 25.1.2003 ως άνω αίτηση αναίρεσης.

Καταδικάζει τις αναιρεσείουσες εταιρείες της αίτησης αυτής να πληρώσουν τα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης εταιρείας της ίδιας αίτησης, τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων εκατόν εβδομήντα (1.170,00) ευρώ.

Απορρίπτει την από 5.8.2003 ως άνω αίτηση αναίρεσης.

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα εταιρεία της αίτησης αυτής να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα των αναιρεσίβλητων εταιρειών της ίδιας αίτησης, τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων εκατόν εβδομήντα (1.170,00) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 18 Φεβρουαρίου 2005. Και
Δημοσιεύθηκε στο ακροατήριό του στις 21 Μαρτίου 2005.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ